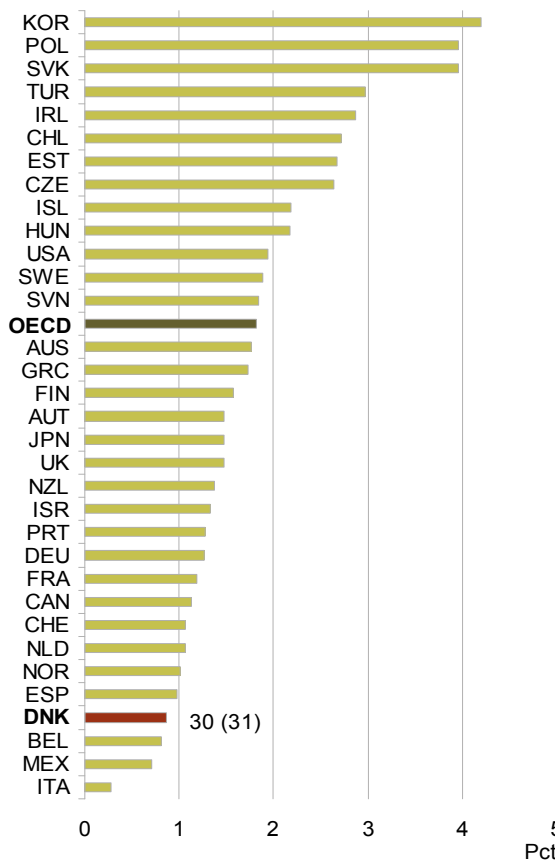

Produktivitet

Produktivitet er et udtryk for, hvor meget der kan produceres i forhold til ressourceindsatsen. Hvis der kan skabes større værdi for mindre eller samme ressourceindsats, øges produktiviteten. Samtidig er produktivitet den primære drivkraft bag stigende velstand på længere sigt.

Den danske produktivitetsvækst – målt ved timeproduktiviteten – har været relativt lav set over en årrække. Danmark er blandt de fem lande med lavest produktivitetsvækst i OECD. Fra 1995 til 2013 var den danske produktivitetsvækst 0,9 pct. årligt, mens den gennemsnitlige vækst i OECD var 1,8 pct. årligt, se figur 2.1.

Figur 2.1 Gennemsnitlig årlig realvækst i produktiviteten, 1995-2013

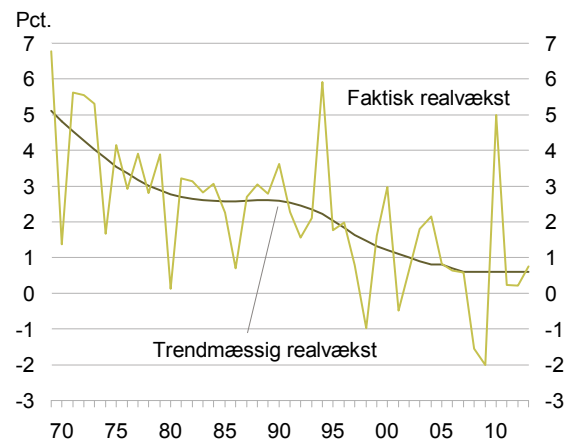

Anm.: Produktiviteten er målt som BNP i faste priser pr. arbejdstime. For Chile er dataperioden 1996-2013, for Estland og Slovenien er perioden 2000-2013. Parentesen angiver Danmarks internationale placering i sidste års publikation.
Kilde: OECD.

Væksten i produktiviteten er aftaget siden 1970. Den trendmæssige vækst i produktiviteten har de seneste 10 år ligget omkring 0,7 pct. årligt. Til sammenligning lå den trendmæssige vækst gennemsnitligt på 2,6 pct. årligt igennem 1980'erne, se figur 2.2.

Det er især konjunkturerne, der påvirker udsvingene i den faktiske produktivitetsvækst. Grunden er, at virksomhederne ofte tilpasser antallet af ansatte senere end produktionen. De seneste års udsving skal derfor ses i lyset af den globale økonomiske krise.

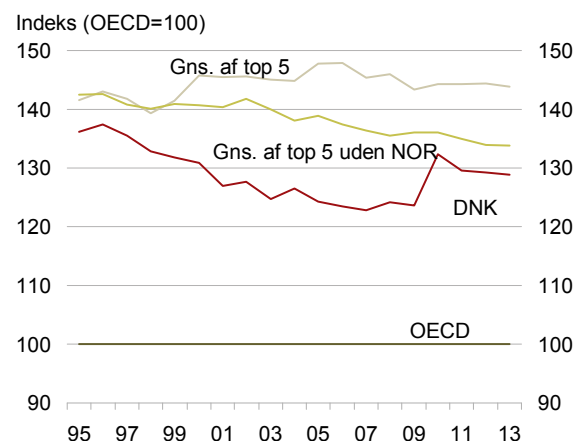
Figur 2.2 Trendmæssig og faktisk realvækst i produktiviteten i Danmark, 1969-2013

Anm.: Produktiviteten er målt som bruttoværditilvækst pr. arbejdstime. Bruttoværditilvæksten er i 2005-priser, kædede værdier.
Kilde: Danmarks Statistik, Økonomisk Redegørelse, august 2014 og egne beregninger.

Produktivitetens væksten har siden 1995 udviklet sig svagere i de fleste vesteuropæiske lande sammenlignet med USA. På trods af en konjunkturbetinget stigning i produktivetsniveauet fra 2009 til 2011 har den lave vækst over en årrække betydet, at niveauforskellen mellem Danmark og gennemsnittet for OECD er blevet mindre siden 1995, se figur 2.3.

Figur 2.3 Produktivetsniveau, 1995-2013

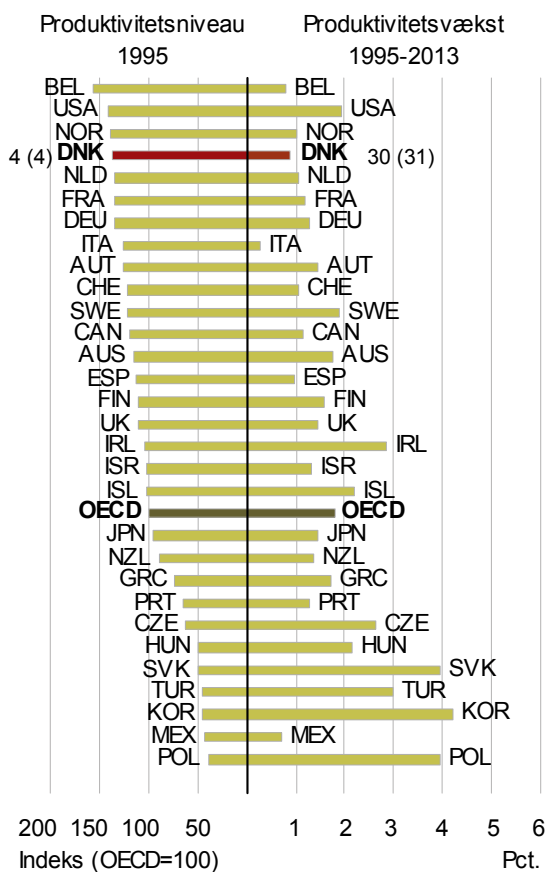

Anm.: Produktiviteten er målt som BNP pr. arbejdstime. BNP er i årets priser, købekraftskorrigeret (løbende vægte). OECD-gennemsnittet er beregnet for de lande, hvor der er data for hele perioden.
Kilde: OECD.

Den lave produktivitetsvækst i Danmark skal dog ses i lyset af, at der generelt er en tendens til en negativ sammenhæng mellem produktivetsniveau og produktivitetsvækst. Det betyder, at lande med et højt produktivetsniveau ofte oplever en lav produktivitetsvækst. Dette skyldes blandt andet, at højproduktive lande ofte besidder en mere avanceret teknologi eller viden, som mindre produktive lande kan anvende i produktionen.

Den negative sammenhæng mellem velstand og produktivitetsvækst kan derimod ikke forklare, hvorfor den danske produktivitetsvækst er lavere end i fx USA og Sverige, se figur 2.4.

Figur 2.4 Produktivetsniveau, 1995 og produktivitetsvækst, 1995-2013

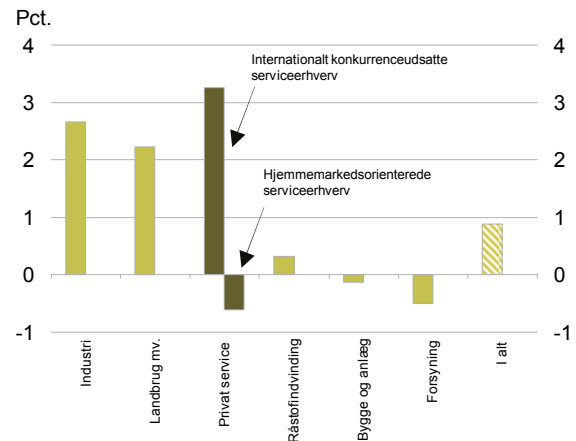

Anm.: Produktivetsniveauet er målt som BNP pr. arbejdstime, hvor BNP er i US\$ i årets priser, købekraftskorrigeret (løbende vægte). Den gennemsnitlige årlige realvækst i produktivitet er målt på baggrund af BNP i faste priser. I figuren er kun medtaget de lande, hvor der er data for hele perioden. Alle lande, undtagen Luxembourg, er dog medtalt i placeringsangivelsen.
Kilde: OECD.

Udviklingen i den samlede produktivitetsvækst afhænger af udviklingen i de enkelte brancher. Produktivitetsvæksten har især været lav i de hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv, mens industrien og

de internationalt konkurrenceudsatte serviceerhverv har haft højere produktivitetsvækst, se figur 2.5.

Figur 2.5 Årlig real produktivitetsvækst i privat sektor i Danmark, 1995-2013

Anm.: Produktivitet er målt som bruttoværditilvækst pr. arbejdstime. For private serviceerhverv er væksten beregnet for perioden 1995-2011. Opdelingen følger Produktivitetskommissionens opdeling på hjemmemarkedsorienterede og internationalt konkurrenceudsatte serviceerhverv, dvs. brancher, der enten har en eksportandel på mindst 25 pct. målt på værditilvæksten, eller hvor mindst 25 pct. af virksomhederne er udenlandsk ejede. Se Factbook for yderligere oplysninger.
Kilde: Finansministeriet.

Ud over udviklingen i de enkelte brancher kan branchesammensætningen også have betydning for produktivetsudviklingen. Hvis en stigende andel af den danske produktion finder sted i brancher, der har en lav produktivitetsvækst, vil det kunne bidrage til at forklare den relativt svage udvikling i produktivitet. Produktivitetskommissionens analyser viser dog, at branchesammensætningen ikke er årsag til den svage udvikling.

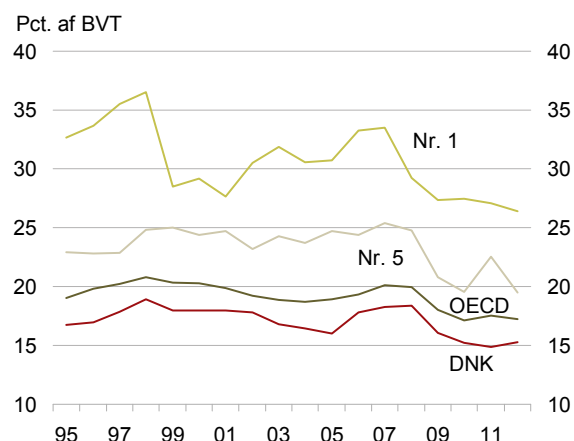
Produktivitet kan grundlæggende set øges via tre kanaler: Gennem stigende kompetencer og uddannelsesniveau, gennem mere effektiv udnyttelse af ressourcerne som følge af fx øget konkurrence, mere hensigtsmæssig regulering, smartere arbejdsgange mv. samt gennem investeringer i kapitalapparatet.

For eksempel betyder velfungerende konkurrence på produktmarkederne, at investeringerne og beskæftigelsen ledes derhen, hvor de anvendes mest effektivt. Virksomheder, der effektivt konkurrerer med andre, bliver konstant nødt til at være innovative og anvende den mest effektive produktionsteknologi, hvilket bidrager til en positiv udvikling i produktivitet. Samtidig kan god ledelse, innovation og ny teknologi understøtte en mere effektiv anvendelse af ressourcerne.

Investeringer i nyt produktionsudstyr er nødvendigt for at opretholde et givent produktivetsniveau på langt sigt. Siden midten af 1990'erne indtil starten af krisen har bruttoinvesteringerne som andel af bruttoværditilvæksten ligget nogenlunde stabilt, men faldt i forbindelse med krisen. Niveaulet for Danmark er en smule lavere end OECD-gennemsnittet, se figur 2.6.

Den økonomiske krise har betydet, at investeringsomfanget er faldet i de fleste OECD-lande. Det danske investeringsniveau ligger dog fortsat på niveau med investeringerne i de mest produktive OECD-lande, se Factbook.

Figur 2.6 Investeringer, 1995-2012

Anm.: Faste bruttoinvesteringer ekskl. boligbyggeri og i pct. af bruttoværditilvæksten (BVT). OECD-gennemsnittet er beregnet for de lande, hvor der er data for hele perioden. Nr. 1 og nr. 5 angiver hhv. det land med det højeste niveau af investeringer og det femte højeste niveau i et givent år, og er dermed ikke det samme land i alle år. I 2012 var nr. 1 Korea og nr. 5 Slovakiet.
Kilde: OECD.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Aftaler om Vækstpakke 2014.** Regeringen har indgået Aftaler om Vækstpakke 2014, der indebærer en lang række initiativer, som reducerer omkostningerne for erhvervslivet, øger produktiviteten og bidrager til velstanden i Danmark. Som en del af vækstpakken lancerede regeringen også en strategi for Danmark som Produktionsland.
- **Aftaler om Vækstplan DK.** Regeringen har i 2013 indgået Aftaler om Vækstplan DK, der bidrager til at forbedre produktiviteten og styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Det indebærer blandt andet øgede offentlige investeringer samt selskabsskatte- og afgiftslettelser.
- **Vækstteams inden for erhvervsområder, hvor Danmark har international konkurrencekraft.** Regeringen har som led i arbejdet med erhvervs- og vækstpolitikken nedsat otte vækstteams inden for erhvervsområder, hvor Danmark har international konkurrencekraft. Alle vækstteams har nu afleveret deres anbefalinger, og regeringen har på den baggrund udarbejdet syv vækstplaner, og den sidste vedrørende IKT og Digitalvækst forventes offentliggjort inden udgangen af 2014.

Større planlagte initiativer:

- **Vækstplan DK.** Regeringen har et mål om at øge det strukturelle BNP med 40 mia. kr. frem mod 2020 gennem reformer, der forbedrer vilkårene for private virksomheder, og reformer der øger uddannelsesniveaulet og beskæftigelsen. Med Aftaler om Vækstpakke 2014, Aftaler om Vækstplan DK, reformer af SU og kontanthjælp, skattereform samt reform af førtidspension og fleksjob har regeringen nået en del af målet. Regeringen arbejder fortsat for at løfte BNP med godt 9 mia. kr., hvoraf de 8½ mia. kr. skal komme fra styrkede rammevilkår fra erhvervslivet.